

problemen en erfelijkheid kan een rol spelen. Wanneer na een onderzoek van de voorgeschiedenis en een diagnostisch onderzoek (met name naar taalvaardigheden) blijkt dat de problemen veroorzaakt worden door dyslexie, wordt samen met de leerling of student een individueel handelingsplan opgesteld. Hierbij ligt meestal de nadruk op het aanleren van allerlei strategieën en regels, op het bewust laten worden van structuren in de taal.

Het programma van de dag was goed gestructureerd en gaf de deelnemers veel informatie. De doelstelling, meer bekendheid geven aan het verschijnsel dyslexie, is zeker bereikt. Het is te hopen dat universiteiten en hogescholen rekening gaan houden met deze groep studenten. Als u meer informatie wilt, kunt u zich richten tot het Sekretariaat Landelijke Vereniging Woortblind, Meidoornlaan 65, 4131 AG Vianen.

LEESVOER

Allochtonen in het MBO

MBO-scholen die de instroom en doorstroom van allochtone leerlingen willen verbeteren, krijgen met *Binnenhalen en niet verliezen; leerlingen uit etnische minderheidsgroepen in het MBO*, een handreiking bij de ontwikkeling van een doelgericht beleid.

Atty Tordoir beschrijft hierin de belangrijkste knelpunten voor allochtone leerlingen binnen het Middelbaar Beroeps Onderwijs. Ze schetst een vijftal portretten van MBO-scholen met een etnisch-heterogene bevolking en laat zien op welke wijze deze scholen met de problemen omgaan; problemen die liggen op het vlak van tweede-taalverwerving, de kloof tussen thuis en school, de verwachtingen waarmee leerlingen aan het MBO beginnen en discriminatie.

Voor scholen die een doelgericht beleid op dit gebied willen ontwikkelen worden diverse beleidsthema's uit de doeken gedaan. Er wordt een uitgebreide lijst gegeven van literatuur rond deze thema's, adressen van instellingen die steun kunnen bieden aan de school en van mogelijkheden voor nascholing voor de betrokken docenten.

A.C.Tordoir, *Binnenhalen en niet verliezen; leerlingen uit etnische minderheidsgroepen in het MBO*. Amsterdam, Algemeen Pedagogisch Studiecentrum, 1991. f 10

De Kantieke Schoolmeester

In mei jl. verscheen een nulnummer van *De Kantieke Schoolmeester, Halfjaarlijks tijdschrift voor de Boonstudie*. Het betreft hier een uitgave van het Louis Paul Boon-genootschap te Aalst (België) en het Documentatiecentrum voor de Wetenschappelijke Studie van het Werk van Louis Paul Boon van de Universiteit van Antwerpen. De bedoeling van deze instellingen is 'figuur en werk van de schrijver door een reeks studies en getuigenissen beter te belichten om zo [...] de gedachte aan het werk, het leven en de

sociaal-filosofische opvattingen van Louis Paul Boon in de ruimste zin van het woord te bestendigen'.

De titel 'De Kantieke Schoolmeester' verwijst naar één van de personages uit de roman *De Kapellekensbaan*. Het blad zal twee keer per jaar in boekformaat verschijnen en een aantal vaste rubrieken bevatten, die de uitgave moeten 'profilieren'. Zo zal er in ieder nummer één bepaald werk van Boon in de schijnwerpers worden geplaatst. In dit dubbeldikke nulnummer is dat *De Paradijsvogel*. De essays over deze 'moeilijke roman' worden verlucht door de jonge kunstenaar Eric Bouwens. Daarnaast is er de rubriek 'Fabriek van universeel verstand', waarin korte opstellen over ander werk van Boon worden gepubliceerd. In 'Waarachtige verhalen' komen mensen aan het woord die naar de smaak van de redactie al te weinig worden gehoord 'in de soms vinnige discussies over het werk van de schrijver'. In 'Het Schone en het Verhevene' wordt nooit eerder gepubliceerd of weinig verspreid werk van Boon gepubliceerd. Dan is er de rubriek 'Het bibliografisch vernuft', een voortzetting van de secundaire Boon-bibliografie. 'Tippetotje & Co' schenkt aandacht aan Boon als beeldend kunstenaar en 'De oordeelskracht' verzamelt recensies van werk over Boon en van Boon zelf. In de 'Boontijdingen' tenslotte wordt de lezer op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen van het Louis Paul Boon-genootschap.

De Kantieke Schoolmeester, Haljaarlijks tijdschrift voor de Boonstudie 1991/0 (465 pag.). Aalst/Antwerpen 1991. Abonnementsprijs BF 500 per jaargang

Intercultureel lezen

Een betere kennis van elkaars cultuur en achtergrond is een van de uitgangspunten voor de serie publikaties van het project Bouwstenen voor intercultureel onderwijs van de Rijksuniversiteit Leiden. Ook in de Nederlandse (literatuur)les kan deze kennis verkregen worden.

Een selectie fragmenten uit door Antilliaanse auteurs als Desiree Correa, Diana Lebacs en Angela Mathews geschreven jeugdboeken moeten in *Wist je dat...? Schrijvers van jeugdboeken over de Nederlandse Antillen en Aruba* de leerlingen van de onderbouw van MAVO,

HAVO, en VWO inzicht geven in de Antilliaanse samenleving.

Voor de bovenbouw verschenen de delen *Nederlandstalige Antilliaanse literatuur*, met fragmenten van onder meer Debrot, Arion en Marugg, en *Ander geluid. Nederlandstalige literatuur uit Suriname*. Hierin teksten uit het werk van Cairo, Roemer en anderen.

Alle boekjes zijn voorzien van een algemene inleiding over de geschiedenis, de taal (talen) en de cultuur van het betreffende land. Bovendien zijn de tekstfragmenten voorzien van vragen en opdrachten. Aan het eind van ieder deel zijn bio- en bibliografische gegevens vermeld.

J. de Roo e.a. (red.), *Ander geluid. Nederlandstalige literatuur uit Suriname; Nederlandstalige Antilliaanse literatuur; Wist je dat...? Schrijvers van jeugdboeken over de Nederlandse Antillen en Aruba*. Leiden, Coördinaat Minderhedenstudies RUL. Publikaties van het project Bouwstenen voor intercultureel onderwijs, dln. 34, 35, 36. f 7,50 per deel

Onderzoek naar tweede-taalonderwijs

De minister heeft de inspectie hoger onderwijs verzocht een onderzoek in te stellen naar de stand van zaken met betrekking tot de (na)scholing van onderwijsgeveenden in basisonderwijs en voortgezet onderwijs op het gebied van Nederlands als tweede taal (NT2).

Er zijn voor onderwijsgeveenden in hoofdzaak drie contexten mogelijk waarbinnen een beroep wordt gedaan op inzicht en vaardigheden op het gebied van NT2. Ten eerste het aanvankelijk Nederlandse-taalverwervingsonderwijs aan allochtone kleuters die in groep 1 van de basisschool beginnen (onderinstromers) en dat aan oudere allochtone kinderen die in latere fasen aan ons onderwijs gaan deelnemen (neveninstromers). Deze categorieën beschikken in het algemeen nog niet over elementaire kennis en vaardigheden.

In de tweede plaats het voortgezet Nederlandse-taalverwervingsonderwijs aan allochtone leerlingen die in beginselen van het Nederlands al onder de knie hebben, maar nog steeds een achterstand met betrekking tot deze taal hebben. In het algemeen zal dit onderwijs worden gegeven in het kader van de reguliere lessen Nederlandse taal in de (etnische hetero-

gene) klas waarin deze leerlingen zitten. Ten slotte het onderwijs in de meeste andere vakken, waarbij het Nederlands voertaal is. In het onderzoek wordt geconstateerd, dat tot nu toe de meeste leraren op de tweede context nauwelijks, en op de derde vrijwel niet worden voorbereid.

De meeste aandacht in bijna alle initiële opleidingen gaat niet naar de voorbereiding op het aanvankelijk Nederlandse-taalverwervingsonderwijs; die aandacht is echter overwegend theoretisch van aard. Er is weinig gelegenheid voor praktische oefening. Voor alle opleidingstypen geldt dat de beperkte tijd waarin men de studenten op het leraarschap moet voorbereiden als een knelpunt wordt ervaren. Méér NT2 betekent minder van iets anders, en meestal is de keuze niet eenvoudig.

Op grond van de onderzoeksresultaten komt de inspectie tot de conclusie dat de NT2-component in de programma's van de initiële lerarenopleiding en de nascholing voor onderwijsgeven versterkt moet worden.

De inspectie geeft aan dat de opleidingen hiermee voor een zware opgave worden gesteld, doch acht deskundigheidsbevordering op dit gebied van onderwijsgeven in basis-onderwijs en voortgezet onderwijs en van alle opleidingsdocenten absoluut noodzakelijk.

De inspectie doet de aanbeveling de vereiste bekwaamheden voor de onderwijsgeven vast te leggen in de beroepsvereisten voor deze categorie; de pedagogisch-didactische eisen te stellen aan docenten in het hoger pedagogisch onderwijs zouden op dit punt moeten worden toegespitst.

Nederlands als tweede taal op lerarenopleidingen. 's-Gravenhage, SDU, 1991. ISBN 90.346.25.567. f15. Te bestellen bij DOP, Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage, onder vermelding van het ISBN.

AANKONDIGINGEN

Nascholing bij de HMN

De cursus 'De tekstverwerker/database bij het vak Nederlands' geeft een oriëntatie op hoe je een tekstverwerker (en eventueel een database) bij het onderwijs Nederlands kunt gebruiken; dit in het licht van de naderende basisvorming. Enkele kerndoelen die worden voorgesteld zijn namelijk:

- de leerlingen kunnen bij het verwerven van informatie gebruik maken van geautomatiseerde gegevensbestanden
- de leerlingen kunnen voor het verwerken van informatie zelf een eenvoudig gegevensbestand opzetten
- de leerlingen kunnen in alle stadia van het schrijfproces tekstverwerkingsapparatuur gebruiken.

De cursisten krijgen een overzicht van hoe en waardoor met name een tekstverwerker (en in mindere mate een database) kan worden gebruikt bij het onderwijs in taalvaardigheid. Tevens krijgt men enige kennis van de organisatorische implicaties van het gebruik van de computer in de lessen.

Deelnemers moeten enige basisvaardigheid bezitten in het omgaan met een tekstverwerkingsprogramma (bij voorbeeld Wordperfect), met een databaseprogramma (bij voorbeeld Dbase) of met een geïntegreerd pakket (bij voorbeeld Globes, Framework).

Plaats Hogeschool Midden-Nederland
Lesmateriaal Reader en losse stencils (worden tijdens de cursus verstrekt)

Duur 6 donderdagmiddagen van 13.30-16.30 uur; de totale studietijd wordt geschat op 35 uur

Data 2, 9 en 16 april, 7, 14 en 21 mei 1992

Kosten f150

Contactpersoon mevrouw drs. M. Keiren